

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ObdoK/2/2026
Identifikačné číslo spisu:	3122207340
Dátum vydania rozhodnutia:	16.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3122207340.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Ivany Nemč ekovej, v spore žalobcu Bankruptcy and recovery innovative corporation k.s., so sídlom Jašíkova 4849/2, Bratislava, IČO: 51 643 162, správca konkurznej podstaty úpadcu: t - mech automotive Slovakia, s. r. o., v konkurze, so sídlom Brnianska 1, Trenčín, IČO: 44 819 943, proti žalovanému Ing. Martin Rafaj, narodený XX.XX.XXXX, so sídlom Rudnianska ulica 1091/8, Košeca, IČO: 46 479 783, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s. r. o., so sídlom Piaristická 46/276, Trenčín, IČO: 36 837 857, o zaplatenie zmluvnej pokuty za včasné nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu vo výške 12 500,- eur, konajúc o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41CoKR/17/2025-182 zo dňa 10.09.2025, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Konanie na súde prvej inštancie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“), uznesením č. k. 38NcKR/8/2022-154 zo dňa 07.01.2025 rozhodol tak, že návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie č. k. 38NcKR/8/2022-41 zo dňa 30.01.2023 zamietol.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty za včasné nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu vo výške 12 500,- Eur, podľa § 74a ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „ZKR“).

3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že uznesením č. k. 38NcKR/8/2022 zo dňa

12.12.2022 vyzval žalovaného na písomné vyjadrenie k žalobe a v prípade, ak uplatnený nárok neuzná v celom rozsahu, aby uviedol rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení v stanovenej lehote. Zároveň bol žalovaný poučený podľa § 273 CSP, o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie za splnenia zákonných podmienok. Dňa 30.01.2023 súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 38NcKR/8/2022-41, nakoľko žalovaný v stanovenej lehote písomné vyjadrenie súdu nezaslal.

4. Žalovaný súdu dňa 06.02.2023 doručil podanie označené ako vyjadrenie k rozsudku 38NcKR/8/2022-41, pričom z jeho obsahu vyplývalo, že žiadal zrušenie rozsudku o zaplatení zmluvnej pokuty 12.500,- Eur, pričom z obsahu podania nebolo zrejmé, či sa domáha zrušenia vydaného rozsudku súdom prvej inštancie v dôsledku návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 1 zákona č. 160/2005 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), alebo či sa domáha zrušenia rozsudku pre zmeškanie odvolacím súdom v rámci odvolacieho konania podľa § 355 a nasl. CSP.

5. Dňa 21.02.2023 bolo súdu prvej inštancie doručené ďalšie podanie žalovaného označené ako „Odvolanie“. Následne súd uznesením č. k. 38NcKR/8/2022-67 zo dňa 09.03.2023 vyzval žalovaného prostredníctvom jeho právnej zástupkyne na doplnenie podania doručeného súdu dňa 06.02.2023 s uvedením, či týmto podaním mienil podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie alebo odvolanie. Dňa 05.05.2023 žalovaný súdu doručil odvolanie, ktoré smerovalo proti rozsudku pre zmeškanie č. k. 38NcKR/8/2022-41 zo dňa 30.01.2023. Dňa 15.06.2023 nový právny zástupca žalovaného reagoval na uznesenie súdu č. k. 38NcKR/8/2022-67 zo dňa 09.03.2023 a uviedol, že podaním doručeným súdu dňa 06.02.2023 žalovaný mienil podať odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie a zároveň návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu existencie ospravedlniteľného dôvodu na nevykonanie požadovaného úkonu, a to vyjadrenia k žalobe.

6. O návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súd prvej inštancie rozhodol uznesením č. k. 38NcKR/8/2024-154 zo dňa 07.01.2025 tak, že návrh zamietol pre nesplnenie podmienok na jeho zrušenie podľa § 277 CSP.

Konanie na odvolacom súde

7. Proti vyššie uvedenému uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal odvolanie žalovaný, o ktorom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 41CoKR/17/2025-182 zo dňa 10.09.2025 rozhodol tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Uznesenie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

8. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že sa v zásade stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie, pretože vo výrokoch vykazuje známky vecnej správnosti. Na zdôraznenie správnosti uznesenia súdu prvej inštancie uviedol, že návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 CSP je procesným návrhom, pričom konajúci súd musí posúdiť, či sú splnené podmienky pre rozhodnutie o tomto návrhu a v prípade, že návrhu vyhovie, pokračuje v konaní ďalej. Uviedol, že z uvedeného ustanovenia vyplýva, že v prípade návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súd skúma, či dôvod, pre ktorý sa žalovaný v súdom určenej lehote k žalobe nevyjadril, je ospravedlniteľný. Vzhľadom na to, že tento pojem nie je právnu normou definovaný, je iba na úvahe konajúceho súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia pasivity žalovaného v konaní. Podstata odôvodnenia návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, a tým aj dôvodov pre ktoré sa žalovaný napriek súdnej výzve k doručenej žalobe nevyjadril v určenej lehote, je existencia ospravedlniteľného dôvodu pre zmeškanie tejto lehoty. Odvolací súd sa vo svojom odôvodnení zaoberal účelom ustanovenia § 277 CSP, ako aj tým, čo je možné považovať za ospravedlniteľný dôvod v tomto smere.

9. Uviedol, že sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie v tom, že pokiaľ zmeškanie lehoty na

vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe bolo spôsobené v dôsledku neplnenia či zanedbania povinnosti splnomocneným advokátom, nejedná sa o ospravedlniteľný dôvod, pretože tento nevyplýva z objektívnych okolností, ale nastal v dôsledku nedostatočného plnenia, resp. opomenutia plnenia si povinností právnym zástupcom. V takom prípade má žalovaný právo uplatňovať si nárok na náhradu škody od osoby, ktorá ju spôsobila. V zhode s názorom súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že nedbanlivostný postup, teda nevenovanie dostatočnej pozornosti behu zákonných alebo súdom určených lehôt, nie je ospravedlniteľným dôvodom, pre ktorý by bolo možné návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie vyhovieť.

10. Vo vzťahu k odvolacej námietke, že sa žalovaný o včasné podanie vyjadrenia k žalobe zaujímal, odvolací súd podrobne uviedol, že toto tvrdenie nebolo preukázané, keďže táto skutočnosť nevyplýva zo spisu, a zároveň je toto tvrdenie aj rozporné s jeho tvrdením uvedeným v podaní zo dňa 03.02.2023. Taktiež nemal za preukázané, že by žalovaného jeho právna zástupkyňa o podaní vyjadrenia v rámci plynutia uvedenej lehoty ubezpečovala. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd konštatoval, že uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškania je vecne správne, keďže žalovaný nepreukázal existenciu takého ospravedlniteľného dôvodu zmeškania lehoty na vyjadrenie sa k podanej žalobe, pre ktorý by bolo možné jeho návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 277 ods. 1 CSP vyhovieť a ako také ho podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

11. Najvyšší súd pre úplnosť a prehľadnosť uvádza, že odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie bolo predmetom rozhodovania odvolacieho súdu, ktorý uznesením č. k. 41CoKR/16/2025-192 zo dňa 24.09.2025 rozhodol tak, že odvolanie žalovaného odmietol z dôvodov uvedených v § 386 písm. a), c) a d) CSP, keďže išlo o odvolanie podané oneskorene, smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné a ktoré nemalo náležitosti podľa § 363 CSP, teda odvolanie bez odvolacích dôvodov

Dovolanie žalovaného

12. Proti obidvom rozhodnutiam odvolacieho súdu, t. j.: uzneseniu č. k. 41CoKR/17/2025-182 zo dňa 10.09.2025, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ako aj uzneseniu č. k. 41CoKR/16/2025-192 zo dňa 24.09.2025, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie, podal v zákonnej lehote dovolania žalovaný (ďalej aj len „dovolateľ“), prípustnosť ktorých odôvodnil podľa § 420 písm. f), ako aj § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

13. Najvyšší súd pre prehľadnosť a úplnosť uvádza, že dovolacie konanie voči rozhodnutiu odvolacieho súdu č. k. 41CoKR/16/2025-192 zo dňa 24.09.2025, v ktorom dovolateľ žiadal aj o odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, bolo uznesením súdu prvej inštancie č. k. 38NcKR/8/2022-234 zo dňa 30.12.2025 zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku za dovolanie.

14. Predmetom tohto dovolacieho konania je preto výlučne uznesenie odvolacieho súdu č. k. 41CoKR/17/2025-182 zo dňa 10.09.2025, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 38NcKR/8/2022-154 zo dňa 07.01.2025 o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Dovolací súd sa preto v ďalšej časti svojho rozhodnutia zaoberal dovolacou argumentáciou vzťahujúcou sa len na rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 41CoKR/17/2025-182 zo dňa 10. 09. 2025.

15. Dovolateľ naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP odôvodňoval tým, že odvolací súd v napadnutom uznesení nezistil procesný dôvod, pre ktorý mal súd prvej inštancie zrušiť kontumačný rozsudok, pričom bolo jeho povinnosťou posúdiť, či boli pre postup súdu prvej inštancie pri vydaní kontumačného rozsudku prítomné procesne stanovené osobitné podmienky. Odvolací súd podľa jeho názoru nezohľadnil širší rozmer konania podľa § 74a ZKR v spojení s § 11 ods. 2 ZKR. Argumentoval, že v akomkoľvek odvolacom konaní je odvolací súd povinný skúmať, či sú splnené zákonné podmienky prvoinštančného konania. Poukázal pritom na rozhodnutie veľkého senátu Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR (ďalej aj len „najvyššieho súdu“) sp. zn.

1 VCdo/2/2023, podľa ktorého aj v prípade blanketového odvolania je vždy povinnosťou súdu skúmať, či sú splnené procesné podmienky, tak ako je to uvedené v § 380 ods. 2 CSP. Bolo teda povinnosťou odvolacieho súdu skúmať, či v danom prípade sú dané špeciálne procesné podmienky pre skončenie veci tzv. rozsudkom pre zmeškanie. Podľa názoru dovolateľa takéto konanie nemožno rozhodnúť inak ako rozsudkom podľa piatej hlavy druhej časti CSP. Vo svojej dovolacej argumentácii poukázal aj na rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 49/2019, podľa ktorého žaloba na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle § 11 ods. 2 ZKR a ustanovenie § 74a ZKR sú zo zákona lex specialis voči CSP a vo veci rozhoduje samosudca, ktorý koná a rozhoduje v konkurznej veci úpadcu a vo veci samej rozhoduje rozsudkom. Podľa jeho názoru z uvedeného vyplýva, že celá tretia časť CSP a v nej obsiahnuté formy rozhodnutí, vrátane rozsudku pre zmeškanie žalovaného, je vo svetle vyššie uvedeného pre toto špeciálne konanie neaplikovateľné a na každú procesnú vadu musí odvolací súd v rámci prieskumu prvoinštančného konania vždy prihliadať. Zdôraznil, že odvolací súd opomenul reflektovať na pomer špeciality § 74a ods. 2 ZKR vo vzťahu k celej tretej časti CSP, ako aj na skutočnosť, že v tomto type žaloby nejde len o rozsudok na plnenie, ale rozhodnutie vyvoláva aj iné právne účinky. De facto ide totiž aj o rozhodnutie o vylúčení podľa § 13a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej aj len „ObZ“), t. j. aj o konanie o právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, čo implikuje záver, že takýto spor nie je možné skončiť rozsudkom pre zmeškanie.

16. Dovolateľ namietal, že keďže ide aj o žalobu na určenie právnej skutočnosti, touto skutočnosťou sa odvolací súd vôbec nezaoberal, a teda v napadnutom rozhodnutí absentuje v tomto smere odôvodnenie.

17. Dovolateľ tiež uviedol, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP došlo tým, že doposiaľ nebola v praxi dovolacieho súdu riešená právna otázka týkajúca sa súbehu vyššie uvedených konaní a ich vyústenie do jedného rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Zopakoval argumenty týkajúce sa „zmiešanej“ žaloby, na základe ktorej nemožno rozhodnúť vo veci samej osobitným druhom rozhodnutia, ale iba rozsudkom s úplným odôvodnením v zmysle § 74a ods. 2 ZKR v spojení s § 212 a nasl. CSP. Uviedol, že napadnuté uznesenie v spojení s uznesením súdu prvej inštancie považuje z uvedených dovolacích dôvodov za arbitrárne, nesprávne a navrhol, aby ho dovolací súd zrušil a vrátil vec na konanie súdu prvého stupňa.

Vyjadrenie žalobcu k dovolaniu

18. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolateľ napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne a zákonné a že údajné nekonanie právneho zástupcu žalovaného nemôže byť na škodu žalobcu. V prípade, ak uvádzané skutočnosti naozaj nastali, žalovaný má iné právne prostriedky ako si eventuálne vzniknutú škodu spôsobenú právnym zástupcom môže uplatňovať.

19. Ďalej uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne a zákonné, nakoľko žalovaný sa nijakým spôsobom nevyjadril, napriek skutočnosti, že mal výzvu súdu na vyjadrenie sa k žalobe doručенú do vlastných rúk. Dodatočne doručené vyjadrenie neobsahuje žiadne dôkazy, na ktoré by sa žalovaný odvolával a nijakým spôsobom nepreukázal tvrdenia uvedené v predmetnom podaní. Žalobca sa tak plne stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie sa správne priklonil k vydaniu rozsudku pre zmeškanie podľa § 273 CSP aj bez toho, aby skúmal odôvodnenosť žaloby. V nadväznosti na uvedené navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné.

Konanie pred dovolacím súdom

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP advokátom, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

21. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou prípustnosti dovolania podaného žalovaným.

22. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

23. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

25. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

26. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

27. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

28. Pre naplnenie prípustnosti dovolania z dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP (vychádzajúc z obsahu dovolania) je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1) nesprávny procesný postup súdu, 2) tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3) intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 26/94 zo dňa 10.05.1994). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP možno rozumieť aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť (nielen uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky a tvrdenia strán zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom, vid' napr. uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 419/2021 zo dňa 30.09.2021), nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve

cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (pozri aj nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 zo dňa 21.01.2021, body 37 až 41).

29. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré má tvoriť predmet vecno-právneho prieskumu v dovolacom konaní, má byť a priori preskúmateľné. To znamená, že má obsahovať dostatok dôvodov a ich vysvetlenie má byť zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov, protirečení, má byť tiež koherentné s právnou úpravou, konzistentné vzhľadom na posudzovaný skutkový a právny stav vo veci a v neposlednom rade presvedčivé. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, môže byť stručnejšie. Aj pri stručnejších dôvodoch je však podmienkou pre naplnenie práva na spravodlivý súdny proces zrozumiteľnosť a celková presvedčivosť týchto dôvodov.

30. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 46/05 zo dňa 29.06.2005). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 76/07 zo dňa 06.12.2007). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní (taktiež) nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05 zo dňa 16.03.2005).

31. Pre náležitosti rozhodnutia v odvolacom konaní je významná forma rozhodnutia. Odvolací súd rozhoduje rozsudkom, ak potvrdzuje rozsudok alebo mení rozsudok; inak rozhoduje uznesením (§ 392 CSP). Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu má formu uznesenia. Na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 378 ods. 1 CSP). Keďže CSP nemá osobitnú úpravu náležitostí uznesenia vydaného v odvolacom konaní, platí úprava obsiahnutá v § 234 ods. 2 CSP, podľa ktorej, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku. Podľa § 236 CSP, v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie označenie súdu, ktorý ho vydal, označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaného sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.

32. Pre rozhodnutia (bez klasifikácie ich formy) vydané v odvolacom konaní súčasne platí úprava v § 393 CSP a vo vzťahu k náležitostiam odôvodnenia odsek 2 a 3 tohto ustanovenia. Podľa § 393 ods. 2, 3 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 CSP tým nie sú dotknuté. V prípade odôvodnenia uznesenia, ktorým sa konanie končí, vydaného odvolacím súdom výhradne z procesných dôvodov podľa § 370 ods. 1 a 2 CSP, teda nie vo veci samej, však možno z ustanovenia § 393 ods. 2 a 3 CSP vychádzať len primerane, čo vyplýva zo samotnej dikcie tohto zákonného ustanovenia.

33. Taktiež len primerane možno čo do náležitostí odôvodnenia (nemeritórneho) rozhodnutia vydaného v odvolacom konaní, vychádzať z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

34. To znamená, že odvolací súd v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Platí však aj to, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

35. Po preskúmaní veci v kontexte zohľadnenia práva na spravodlivý proces, aplikujúc vyššie uvedené všeobecné princípy, dovolací súd dospel k názoru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nepresvedčivé a nepreskúmateľné a spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. V dôvodoch svojho uznesenia odvolací súd uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovaného, vyjadrenie žalobcu, zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán, tiež sa vysporiada s podstatnými odvolacími námietkami. Odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, konštatujúc, že záver súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie je vecne správnym.

36. K námietke dovolateľa, že odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie neskúmali splnenie podmienok konania o osobitnom procesnom postupe na vydanie rozsudku pre zmeškanie, dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktorým odvolací súd potvrdil vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že pokiaľ k zmeškaniu lehoty na vyjadrenie sa k žalobe došlo v dôsledku nesplnenia či zanedbania povinnosti splnomocneným advokátom, nejedná sa o ospravedlniteľný dôvod, pretože tento nevyplýva z objektívnych okolností, ale nastal v dôsledku nedostatočného plnenia či opomenutia si povinnosti splnomocneným zástupcom. Za ospravedlniteľný dôvod zmeškania lehoty na vyjadrenie nemožno považovať nebanlivostný postup splnomocneného zástupcu a žalovaný má iné prostriedky nápravy na uplatňovanie si zanedbania povinnosti právnym zástupcom, ktorého následkom je vznik škody. Zároveň sa odvolací súd v napadnutom uznesení podrobne zaoberal argumentáciou žalovaného tak v odvolaní ako aj v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom uviedol, že jeho tvrdenia smerujúce k uplatneniu ospravedlniteľných dôvodov zmeškania lehoty na vyjadrenie k žalobe sú protirečivé a nepreukázané.

37. Vo vzťahu k dovolacej námietke, že odvolací súd neskúmal splnenie procesných podmienok konania, pričom táto povinnosť mu vyplýva zo zákona aj s poukazom na rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2023 zo dňa 08.11.2023, dovolací súd uvádza, že uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu je v predmetnom prípade neaplikovateľné nakoľko táto argumentácia dovolateľa sa týkala dovolania proti uzneseniu č. k. 41CoKR/16/2025-192 zo dňa 24.09.2025. Toto dovolacie konanie bolo súdom prvej inštancie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku (viď ods. 11. až 14. tohto rozhodnutia). V predmetnej veci veľký senát posudzoval otázku doplnenia tzv. blanketového odvolania po uplynutí lehoty na podanie odvolania a zároveň sa vyjadril k otázke posudzovania odvolacieho súdu, či sú splnené procesné podmienky podľa § 380 ods. 2 CSP.

38. S poukazom na uvedené dovolací súd nevzhliadol taký nedostatok v argumentácii odvolacieho súdu, ako aj v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého uznesenia, ktoré by malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces tak, ako to namietal dovolateľ. Dôvod, na základe ktorého uznesenie súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil, odvolací súd podrobne vysvetlil a zrozumiteľne zdôvodnil. Uznesenie odvolacieho súdu obsahuje dostatočnú argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam žalovaného a nie je ho možné považovať za nedostatočne odôvodnené, resp. prekvapivé. Námietka nedostatočného skúmania procesných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom je nedôvodná, preto v posudzovanom prípade nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá by znamenala porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, a preto dovolanie žalovaného ako nedôvodné podľa § 447 písm. c) CSP.

odmietol.

39. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa týkajúcu sa neaplikovateľnosti ustanovení tretej časti CSP na konanie o žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle § 11 ods. 2 a § 74a ods. 2 ZKR z dôvodu, že sa nejedná „len“ o žalobu na splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP, ale s poukazom na § 74a ods. 2 ZKR aj o žalobu na určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP dovolací súd poukazuje v prvom rade na to, že dovolateľ ju prvýkrát uviedol až v dovolaní, takže odvolací súd sa k tejto argumentácii ani nemal možnosť vyjadriť. Už táto samotná skutočnosť by postačila na to, aby táto časť dovolania bola odmietnutá (§ 435 CSP). Avšak dovolací súd považoval za potrebné sa touto námietkou zaoberať pre úplnosť, nakoľko takéto úvahy dovolateľa nemajú oporu v právnych predpisoch a ani ich nemožno akýmkoľvek výkladom z predmetných ustanovení ZKR a CSP vyvodzovať, a pre odstránenie akýchkoľvek pochybností o zákonnosti procesného postupu súdov nižších inštancií, ktoré predchádzali vydaniu uznesenia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním.

40. Podľa § 11 ods. 1 ZKR návrh na vyhlásenie konkurzu sa podáva na príslušnom súde (ďalej len „súd“). Návrh na vyhlásenie konkurzu je oprávnený podať dlžník, veriteľ, v mene dlžníka likvidátor alebo iná osoba, ak to ustanovuje tento zákon. Dlžník je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu na svoj majetok podľa tejto časti zákona, iba ak je právnickou osobou. Veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu podľa tejto časti zákona iba voči dlžníkovi, ktorý je právnickou osobou alebo fyzickou osobou - podnikateľom. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, dlžník, ktorý je právnickou osobou, je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní, od kedy sa dozvedel alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom úpadku. Túto povinnosť v mene dlžníka má rovnako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu dlžníka, likvidátor dlžníka a zákonný zástupca dlžníka. Platí, že pre prípad porušenia povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu včas sa medzi právnickou osobou a osobou povinnou podať návrh na vyhlásenie konkurzu v jej mene, dojednala zmluvná pokuta vo výške rovnakej ako je polovica najnižšej hodnoty základného imania pre akciovú spoločnosť. Vzniku tohto nároku nebráni, ak je dlžník právnym nástupcom spoločnosti, ktorá bola zrušená bez likvidácie. Dohoda medzi právnickou osobou a osobou povinnou podať návrh na vyhlásenie konkurzu v jej mene, ktorá vylučuje alebo obmedzuje vznik nároku na zmluvnú pokutu, je zakázaná; spoločenská zmluva, stanovy alebo iný obdobný zakladateľský dokument nemôžu obmedziť alebo vylúčiť vznik nároku na jej zaplatenie. Premlčacia doba na uplatnenie nároku zo zmluvnej pokuty začína plynúť vyhlásením konkurzu alebo vyhlásením konkurzu podľa § 106j; nárok zo zmluvnej pokuty podľa tohto odseku a § 74 ods. 7 možno uplatniť voči každej osobe povinnej podať návrh na vyhlásenie konkurzu len raz. Právnická osoba sa nemôže nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vzdať alebo uzatvoriť ohľadom tohto nároku dohodu o urovnaní; nepripúšťa sa započítanie, ani iný spôsob vyrovnania. Vznik nároku na zmluvnú pokutu sa nedotýka oprávnenia požadovať náhradu škody presahujúcu zmluvnú pokutu.

41. Podľa § 74a ods. 1 ZKR správca vyzve osoby, pri ktorých má za to, že im vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu podľa § 11 ods. 2, vrátane osôb určených veriteľským výborom, aby túto povinnosť v prospech všeobecnej podstaty splnili, alebo preukázali, že im nevznikla, alebo osvedčili, že sa jej zbavili. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak vyzvaná osoba v určenej lehote, nie kratšej ako 15 dní, povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v prospech všeobecnej podstaty nesplní alebo nepreukáže, že jej táto povinnosť nevznikla alebo neosvedčí, že sa jej zbavila, správca uplatní nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobou na súde, ktorý vyhlásil konkurz. Vo veci koná a rozhoduje samosudca, ktorý koná a rozhoduje v konkurznej veci úpadcu; vo veci samej rozhodne rozsudkom. Podľa ods. 4 tohto ustanovenia, súd uloží povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu, ak žalovaný nepreukáže, že mu táto povinnosť nevznikla. Túto zmluvnú pokutu nemožno znížiť. Podľa ods. 6 tohto ustanovenia, právoplatný rozsudok súdu, ktorým sa rozhodlo o uložení povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu, je rozhodnutím o vylúčení.

42. Podľa § 196 ZKR, ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení (ďalej len „konanie podľa tohto zákona“) sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

43. Podľa § 13a ods. 2 ObZ, rozhodnutím o vylúčení je rozhodnutie, o ktorom tak ustanoví zákon.

44. Z uvedených ustanovení vyplýva, že žaloba o zaplatenie zmluvnej pokuty podľa § 11 ods. 2 ZKR je žalobou o splnení povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP a to napriek tomu, že v prípade právoplatného rozsudku o uložení povinnosti túto zmluvnú pokutu zaplatiť, má tento rozsudok povahu rozhodnutia o vylúčení podľa § 13a ods. 2 ObZ. V civilnom sporovom konaní o žalobe na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa § 11 ods. 2 ZKR sa neposudzuje otázka určenia právnej skutočnosti (diskvalifikácie osoby definovanej v § 13a ods. 1 ObZ), ako sa mylne domnieva dovolateľ, a to ani explicitne, ani implicitne. Povahu rozhodnutia o vylúčení nadobúda až právoplatný rozsudok, ktorým sa žalovanému uloží povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu (§ 11 ods. 2 ZKR), ako dôsledok vyplývajúci priamo zo zákona (§13a ods. 2 ObZ). V danom prípade rozsudok pre zmeškanie nepredstavuje rozhodnutie o vylúčení ako priamy výsledok konania o takej žalobe (o vylúčení) podľa § 137 písm. d) CSP. Preto v žiadnom prípade nemožno hovoriť o akejsi forme „zmiešanej“ žaloby, na ktorú sa nevzťahuje tretia časť CSP.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

45. Dovolať tiež vyvodzoval prípustnosť dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom uviedol, že k nesprávnemu právnomu posúdeniu malo dôjsť na súde prvej inštancie ako aj na odvolacom súde. Namietal, podobne ako v časti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, že v predmetnom konaní nie je možné rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Ako právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená uviedol, či je možné, aby súbeh konania na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP a konania o vylúčení dovolateľa podľa § 13a ObZ vyústil do jedného rozsudku pre zmeškanie.

46. Dovolací súd uvádza, že pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

47. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd v predmetnom prípade rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie podľa § 357 písm. h) CSP, je dovolanie v tejto časti neprípustné.

48. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nebolo zistené splnenie podmienok prípustnosti dovolania podaného dovolateľom z dôvodov vyvodzovaných z § 420 písm. f) CSP (vady zmätočnosti), ako ani z § 421 ods.1 písm. b) CSP (nesprávneho právneho posúdenia), dovolací súd v celom rozsahu dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP bez toho, aby sa zaoberal posúdením veci vo vecno-právnej rovine.

49. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalobcovi rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

50. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.